

Kokios yra tavo teisės, atsidūrus policijos nuovadoje

Daugeliui žmonių sunku suprasti,
kas vyksta policijos nuovadoje.

Jei policijos pareigūnai nori užduoti tau
klausimų,

geriausia jiems pasakyti, jei tau reikia
pagalbos

ir jei nesupranti.

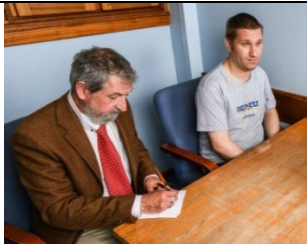

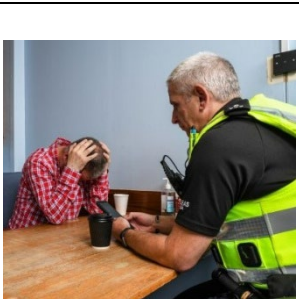

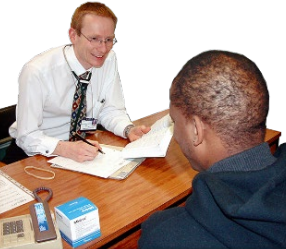

Policininkai supranta, kad žmonėms su

bendravimo pagalbos poreikiais reikia

šiek tiek daugiau laiko perskaityti ir
atsakyti į klausimus.

Turinys

	<p>Sulaikymas ir išvykimas į policijos areštinę</p>	<p>4 psl.</p>
	<p>Atsakymai į policijos pareigūnų klausimus</p>	<p>5-6 psl.</p>
	<p>Prašymas susisiekti su tinkamu suaugusiuoju asmeniu</p>	<p>7 psl.</p>
	<p>Pranešimas advokatui, kad esi policijos nuovadoje</p>	<p>8 psl.</p>
	<p>Pranešimas kitam asmeniui, kad esi policijos nuovadoje</p>	<p>9 psl.</p>
	<p>Jei esi 16 metų amžiaus arba jaunesnis(-ė), arba jei esi 16 ar 17 metų amžiaus asmuo, kuriam paskirta priverstinė priežiūra</p>	<p>10-11 psl.</p>

	<p>Kas atsitinka, jei tau pareikšti kaltinimai arba tave pristatė į policijos nuovadą pagal orderį?</p>	<p>12–13 psl.</p>
	<p>Kiek laiko tave gali laikyti policijos nuovadoje?</p>	<p>14 psl.</p>
	<p>Apsilankymas pas gydytoją arba slaugytoją</p>	<p>15 psl.</p>
	<p>Skundo pateikimas</p>	<p>16 psl.</p>

Sulaikymas ir išvykimas į policijos areštinę

Policijos pareigūnai tau pasakys suėmimo priežastį.

Policija paklaus tavęs, ar supranti.

Jei nesupranti, turėtum pasakyti „ne“.

Tik tada, jei supranti, atsakyk „taip“.

Atsakymai į policijos pareigūnų klausimus

Turi teisę tylėti.

Neprivalai atsakyti į jokių policijos užduodamus klausimus. **BET** privalai jiems pasakyti..

savo vardą ir pavardę

kur gyveni

gimimo datą

gimimo vietą

ir pilietybę

Jei nežinai kai kurių iš šių duomenų, privalai apie tai pasakyti policijai.

Jei neatsakysi į kitus klausimus, tau dėl to nekils problemų su policija.

Policijos pareigūnai tave informuos, kad užrašys viską, ką pasakysi.

Jei nuspręsi atsakyti į klausimus, viskas, ką pasakysi, gali būti panaudota kaip įrodymai, jei byla bus nagrinėjama teisme.

Prašymas susisiekti su tinkamu suaugusiuoju asmeniu

Jei tau reikia pagalbos, paprašyk policijos „iškviešti tinkamą suaugusį asmenį“.

Tinkamas suaugęs asmuo – tai asmuo, kuris gali padėti suprasti, ką sako policija. Tai nemokama.

Žinok savo teises

Tinkamas suaugęs asmuo padės tau suprasti tavo teises ir tai, kas vyksta.

Jis arba ji paaiškins policijos užduodamus klausimus, jei jų nesupranti.

Jis arba ji taip pat gali paaiškinti, ką policija daro, o ne tik sako.

Tinkamas suaugęs asmuo negali tau patarti.

Policija iškvies tinkamą suaugusį asmenį, jei manys, kad tau jo(-s) reikia, net jei neprašysi.

Svarbu pasakyti, jei nesupranti.

Pranešimas advokatu, kad esi policijos nuovadoje

Turi teisę bet kuriuo metu privačiai pasikalbėti su **advokatu**, net ir prieš apklausą. Tai nemokama.

Advokatas – tai asmuo, kuris gina tavo teises ir gali padėti apsiginti.

Tinkamas suaugęs asmuo negali būti kartu su tavimi, kai kalbi su advokatu.

Jei nori pasikalbėti su advokatu, policijos pareigūnams paklausus, turėtum pasakyti „taip“.

Jei turi advokatą, policijai turėtum pasakyti jo(-s) vardą ir pavardę. Policija mėgins su juo arba ja susisiekti. Tai nemokama.

Jei neturi advokato, turi apie tai pranešti policijai ir pareigūnai tau iškvies advokatą.

Policija stengsis kuo greičiau susisiekti su tavo advokatu. Tai nemokama.

Jei policija tave apklausia, advokatas gali būti patalpoje kartu su tavimi. Tai nemokama.

Su advokatu gali kalbėtis telefonu arba advokatas gali atvykti į policijos nuovadą ir tave aplankyti. Tai priklauso nuo jo(-s).

Antrą kartą būsi paklaustas, ar pageidauji, kad pokalbyje dalyvautų advokatas, net jei su juo kalbėjai telefonu.

Pranešimas kitam asmeniui, kad esi policijos nuovadoje

Turi teisę reikalauti, kad kas nors praneštų, jog esi policijos nuovadoje.

Policija paklaus, ar nori, kad jie kam nors paskambintų.

Tai gali būti tavo šeimos narys(-ė), partneris(-ė), globėjas(-a), draugas(-ė) ar kitas pažįstamas asmuo.

Gali būti, kad tau nebus leista kalbėtis su šiuo asmeniu.

Jei esi 16 metų amžiaus arba jaunesnis(-ė), arba jei esi 16 ar 17 metų amžiaus asmuo, kuriam paskirta priverstinė priežiūra:

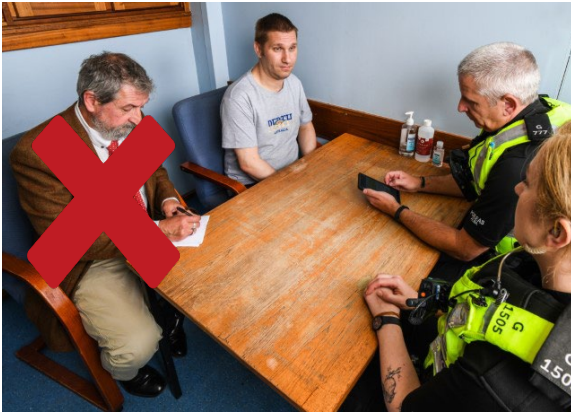
Policija privalo dėti pastangas pranešti tavo tėvams arba globėjams, kad esi policijos nuovadoje.

Turi teisę, kad policijos nuovadoje tave aplankytų vienas iš tėvų arba globėjas(-a).

Teisę į vizitus turi tik jaunesni nei 18 metų asmenys.

Policijai tave apklausiant privalo dalyvauti advokatas, nebent susiklostytų **išskirtinės aplinkybės**.

Pavyzdžiui, jei policija mano, kad turi svarbios informacijos, padėsiančios užkirsti kelią kieno nors sužalojimui, jai gali prireikti užduoti tau klausimus dar prieš atvykstant advokatui.

Jei esi 16 ar 17 metų amžiaus ir tau taikoma priežiūros nutartis arba laikinoji privalomoji nutartis, **NEGALI** atsisakyti advokato.

Net išskirtinėmis aplinkybėmis turi teisę tylėti.

Kas atsitinka, jei tau pareikšti kaltinimai arba esi pristatytas į policijos nuovadą pagal orderį?

Jei tau **pareikšti kaltinimai**, tau gali būti leista išeiti arba gali tekti likti policijos kameroje ir kitą dieną vykti į teismą.

Jei tau pareikšti kaltinimai, policija paims:

- **tavo pirštų atspaudus**

- **DNR mėginį** (vatos diskeliu švelniai paims tepinėlį iš burnos ertmės)

- **tavo nuotrauką**

Jei tave pristatė į policijos nuovadą pagal **orderį**, gali tekti likti policijos kameroje ir kitą dieną vykti į teismą.

Kiek laiko gali būti laikomas(-a) policijos nuovadoje?

Policija gali tave sulaikyti iki **12 valandų**, nepateikdama kaltinimų dėl nusikaltimo.

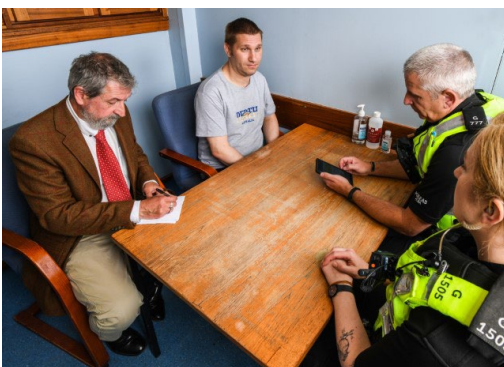
Jei esi laikomas(-a) ilgiau nei 4 valandas, policija tau pasiūlys maisto valgio valandų metu.

Jei negali valgyti kokių nors maisto produktų, pranešk apie tai policijai.

Jei ištroškai, paprašyk policijos, kad duotų tau vandens.

Policija gali tave sulaikyti iki **24 valandų**, bet tik tuo atveju, jei su tuo sutinka **policijos inspektorius** (arba vyriausiasis inspektorius, jei esi jaunesnis(-ė) nei 18 metų).

Turi teisę pareikšti savo nuomonę dėl šio sprendimo arba gali pasirinkti, kad su policija už tave kalbėtų advokatas.

Apsilankymas pas gydytoją arba slaugytoją

Jei susirgai ar susižeidei, turi teisę kreiptis į **gydytoją** arba **slaugytoją**.

Pranešk policijai, jei manai, kad tau reikia kreiptis į gydytoją arba slaugytoją.

Svarbu pranešti policijai, jei turi sveikatos sutrikimų arba vartoji vaistus.

Taip pat svarbu pranešti policijai, jei turi priklausomybę nuo narkotikų ar alkoholio arba jei ketini sau pakenkti.

Taip siekiama padėti policijai pasirūpinti tavimi, kai esi policijos areštinėje.

Skundo pateikimas

turi teisę **skųstis dėl** to, kaip su tavimi elgėsi policija.

Jei pateiksi skundą prieš Škotijos policiją, tai nepakenks tavo bylai.

Skundą gali pateikti, kai esi areštinėje.

Jei nori pateikti skundą, kai esi areštinėje, paprašyk pasikalbėti su inspektoriumi arba aukštesnio rango pareigūnu.

Jei nori pateikti skundą po paleidimo, gali kreiptis į bet kurį policijos komisariatą.

Jei policijos pareigūnas tave sužalojo ar sužeidė sulaikymo ar suėmimo metu, turėtum pateikti skundą Škotijos policijos profesinių standartų departamentui (angl. Police Scotland Professional Standards Department).

Jei nori pateikti skundą, skambink telefonu 101 arba kreipkis į vietos policijos nuovadą.

Taip pat gali paprašyti, kad skundą už tave pateiktų kas nors kitas. Tai gali būti vienas iš tėvų, draugas(-ė), partneris(-ė) arba asmuo, kuriuo pasitiki.

Turi duoti jiems raštišką leidimą.

SOLD tinklo vardu parengė

„People First“ (Škotija)

77-79 Easter Road,

Edinburgh,

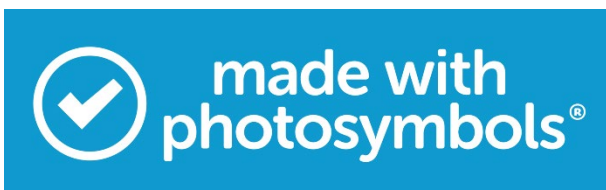
EH7 5PW

0131 478 7707

Bendrovė su ribota atsakomybe
pagal garantiją Nr. 173180 ir
registruota Škotijos labdaros
organizacija Nr. SC 026039

**People First
(Scotland)**

**POLICE
SCOTLAND**

Keeping people safe

POILEAS ALBA